

دانشکده توانبخشی

قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس : مشاوره در گفتاردرمانی

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی

تعداد واحد: (واحد نظری)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ها - ساعت ۱۴

زمان ارائه درس: ۲- 404- 405- دوشنبه - ساعت ۱۶- ۱۴

درس و پیش نیاز: ندارد

مدرس: دکتر شهلا فاطمی

هدف کلی درس :

- آشنایی با شیوه های آموزش بهداشت و پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان
- فراگیری اصول پایه ها و شگردهای مشاوره برای بهبود بخشیدن به مهارتهای برقراری ارتباط

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- آشنایی با تعریف و تاریخچه ی مشاوره
- آشنایی با اهداف مشاوره و تفاوتهای آن با رواندرمانی
- یادگیری ویژگی های مشاوره دهنده و مشاوره گیرنده
- آشنایی و فراگیری دیدگاههای مشاوره
- کسب مهارت ها و فنون مشاوره
- شرح و یادگیری تکنیکهای مشاوره در گفتاردرمانی
- شرح و یادگیری مهارتهای مشاوره در انواع اختلالات گفتاری و زبانی و ارتباطی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

- آشنایی با تعریف و تاریخچه ی مشاوره

اهداف ویژه جلسه اول:

- آشنایی با مفهوم و تعریف مشاوره
- شناخت تمایز میان مشاوره، راهنمایی و روان درمانی
- بررسی جایگاه مشاوره در رشته های توانبخشی و گفتاردرمانی

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند مفهوم مشاوره را تعریف کند و آن را از راهنمایی و درمان افتراقی تشخیص دهد .
- دانشجو بتواند نقش مشاوره در علوم توانبخشی و گفتاردرمانی را توضیح دهد .

هدف کلی جلسه دوم:

- آشنایی با اهداف مشاوره و تفاوت های آن با روان درمانی

اهداف ویژه جلسه دوم:

- بررسی اهداف اصلی مشاوره (پیشگیری، رشد و حل مسئله)
- تمایز بین مشاوره و روان درمانی از نظر هدف، روش، و نقش درمانگر
- تحلیل کارکرد مشاوره در حل مسائل گفتاردرمانی

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند اهداف اصلی مشاوره (پیشگیری، رشد، حل مسئله) را طبقه بندی کند .

- دانشجو بتواند تفاوت‌های مفهومی و عملی بین مشاوره و روان‌درمانی را توضیح دهد .
- دانشجو بتواند در مثال‌های بالینی گفتاردرمانی، مواردی را که نیاز به مشاوره دارند از روان‌درمانی افتراقی تشخیص دهد .
- دانشجو بتواند جایگاه مشاوره در فرآیند درمان اختلالات گفتاری را تحلیل کند.

هدف کلی جلسه سوم:

- ویژگی‌های مشاوره‌دهنده و مشاوره‌گیرنده

اهداف ویژه جلسه سوم:

- شناخت ویژگی‌های شخصیتی و ارتباطی مشاوره‌دهنده مؤثر
- آشنایی با ویژگی‌ها و نیازهای مشاوره‌گیرندگان مختلف (والدین، کودکان، بیماران)
- بررسی اصول ارتباط مؤثر بین مشاور و مراجع

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند ویژگی‌های شخصیتی، ارتباطی و اخلاقی مشاوره‌دهنده مؤثر را فهرست کند .
- دانشجو بتواند ویژگی‌های مشاوره‌گیرنده‌های مختلف (کودکان، والدین، بیماران بزرگسال) را تشریح کند .
- دانشجو بتواند عوامل مؤثر در ایجاد رابطه‌ی مؤثر بین گفتاردرمانگر و مراجع را توضیح دهد .
- دانشجو بتواند نقش همدلی، پذیرش و گوش دادن فعال را در جلسه مشاوره رفتار کند (در قالب نقش‌آفرینی).

هدف کلی جلسه چهارم:

- آشنایی و فراگیری دیدگاه‌های مشاوره

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- معرفی رویکردهای مختلف مشاوره (رفتاری، شناختی، انسان‌گرایانه و...)
- شناخت اصول و فنون هر دیدگاه
- بررسی کاربرد هر دیدگاه در موقعیت‌های گفتاردرمانی

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند دیدگاه‌های مهم مشاوره (رفتاری، شناختی، انسان‌گرایانه و ...) را معرفی کند .
- دانشجو بتواند به‌طور خلاصه اصول و فنون هر دیدگاه را توضیح دهد .
- دانشجو بتواند برای هر دیدگاه نمونه‌ای از کاربرد آن در گفتاردرمانی ارائه دهد.

هدف کلی جلسه پنجم:

- کسب مهارت‌ها و فنون مشاوره

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- آشنایی با فنون پایه‌ای مشاوره: گوش دادن فعال، بازتاب، پرسش، همدلی و خلاصه‌سازی
- درک نقش سکوت، مشاهده‌ی غیرکلامی و مدیریت احساسات
- تمرین مراحل یک جلسه مشاوره‌ی مؤثر

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند انواع فنون پایه‌ای مشاوره (گوش دادن فعال، بازتاب، پرسش، خلاصه‌سازی، همدلی) را اجرا کند .
- دانشجو بتواند مراحل یک جلسه‌ی مشاوره را طراحی و تمرین کند .
- دانشجو بتواند مهارت تشخیص و مدیریت احساسات در مراجع را به‌کار گیرد .
- دانشجو بتواند فنون کمکی مانند استفاده از سکوت، مشاهده‌ی غیرکلامی و ارائه‌ی بازخورد مؤثر را در

تمرین‌های عملی اجرا کند.

هدف کلی جلسه ششم:

- شرح و یادگیری تکنیک‌های مشاوره در گفتاردرمانی

اهداف ویژه جلسه ششم:

- شناخت تکنیک‌های خاص در مشاوره‌ی گفتاردرمانی (مدیریت اضطراب، افزایش انگیزش، ارتباط مؤثر با خانواده)
- تمرین نحوه‌ی برگزاری جلسه مشاوره با والدین
- شناخت روش‌های مقابله با مقاومت مراجع در درمان گفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند تکنیک‌های خاص مشاوره در گفتاردرمانی (مانند تقویت انگیزش درمان، مدیریت اضطراب والدین، آموزش ارتباط مؤثر خانواده) را شرح دهد.
- دانشجو بتواند مدل‌های ارتباط درمانی بین گفتاردرمانگر، والدین و کودک را تبیین کند.
- دانشجو بتواند در قالب کارگاه عملی، جلسه مشاوره والدین را شبیه‌سازی کند.
- دانشجو بتواند راهکارهای مقابله با مقاومت مراجع در درمان گفتاری را پیشنهاد دهد.

هدف کلی جلسه هفتم:

- شرح و یادگیری مهارت‌های مشاوره در انواع اختلالات گفتاری و زبانی و ارتباطی

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- شناسایی نیازهای مشاوره‌ای بیماران با اختلالات روانی گفتار، اختلالات صوت و لارنجکتومی، اختلالات واج شناختی و آواشناختی، اختلالات زبانی کودکان، اختلالات ارتباطی عصب زاد، شکاف کام و اختلالات جمجمه ای- چهره ای، آسیب دیدگی شنوایی، و اختلالات حسی- حرکتی
- تنظیم برنامه‌های مشاوره‌ای مناسب برای هر نوع اختلال
- شناخت نقش گفتاردرمانگر در تیم چندرشته‌ای مشاوره

در پایان دانشجو قادر باشد

- دانشجو بتواند نیازهای مشاوره‌ای بیماران دارای انواع اختلالات گفتاری و زبانی را تشخیص دهد.
- دانشجو بتواند برای هر نوع اختلال، راهبردهای مناسب مشاوره با خانواده و بیمار را تنظیم کند.
- دانشجو بتواند نقش گفتاردرمانگر را در تیم مشاوره چندرشته‌ای (روان‌شناسی، کاردرمانی، خانواده‌درمانی) تشریح کند.
- دانشجو بتواند نمونه‌ی واقعی یا فرضی از فرایند مشاوره در یک مورد اختلال زبانی را تحلیل کند.

منابع:

- Crowe, TA. Application of counseling in speech-language pathology and audiology. Baltimor: Williams & Wilkins.1997.
- Luterman, DM. Counseling persons with communication disorders and their families, 2nd ed. Austin: PRO-ED.1991.
- Kummer, AW. Cleft palate and craniofacial anomalies effects on speech and resonance. San Diego: Singular. 2013.

- شفیع آبادی ع. فنون و روشهای مشاوره تهران: نشر ترمه. چاپ چهارم ۱۳۷۰.

روش تدریس:

به صورت ترکیبی (۸۰ درصد حضوری و ۲۰ درصد مجازی) - سخنرانی - پرسش و پاسخ - روش بازی نقش - بیمارنا

وسایل آموزشی:

نرم افزار پاورپوینت - فیلم آموزشی - صداگذاری براسلایدها در قسمت آموزش مجازی

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
۱۲-۱۳		۳۰ درصد	تستی	آزمون میان ترم
۱۰:۳۰ - ۸:۳۰		۴۰ درصد	تستی	آزمون پایان ترم
-	در طول ترم	۳۰ درصد	پرسش - پاسخ، بازی نقش	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و مشارکت فعال دانشجو در جلسات درسی
- مشارکت در بحث های گروهی - بازی نقش و بیمار نما
- به اشتراک گذاشتن نظرات و دیدگاههای خود با دیگران
- احترام به نظرات دیگران
- نقد فعالانه و منطقی سایر دیدگاهها

نام و امضای مدرس: دکتر شهلا فاطمی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیر شیانی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر شیانی

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲.۱۲.۰۵

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲.۱۲.۰۳

تاریخ تحویل: ۱۴۰۲.۱۱.۲۸

جدول زمانبندی درس مشاوره در گفتاردرمانی

روز و ساعت جلسه :

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۴۰۴.۱۱.۲۰	آشنایی با تعریف و تاریخچه ی مشاوره	دکتر فاطمی
۲	۴۰۴.۱۱.۲۷	آشنایی با اهداف مشاوره و تفاوت‌های آن با رواندرمانی	دکتر فاطمی
۳	۴۰۴.۱۲.۰۴	یادگیری ویژگی های مشاوره دهنده و مشاوره گیرنده	دکتر فاطمی
۴	۴۰۴.۱۲.۱۱	آشنایی و فراگیری دیدگاههای مشاوره	دکتر فاطمی
۵	۴۰۴.۱۲.۱۸	کسب مهارت‌ها و فنون مشاوره	دکتر فاطمی
۶	۴۰۵.۰۱.۱۰	شرح و یادگیری تکنیکهای مشاوره در گفتاردرمانی	دکتر فاطمی
۷	۴۰۵.۰۱.۱۷	شرح و یادگیری مهارتهای مشاوره در انواع اختلالات گفتاری و زبانی و ارتباطی	دکتر فاطمی

جدول بلوپرینت

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه شناختی	حیطه مهارتی	حیطه نگرشی
۱	آشنایی با تعریف و تاریخچه ی مشاوره	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۲	آشنایی با اهداف مشاوره و تفاوت‌های آن با رواندرمانی	۳	۱۷/۶	۳	۲		۱
۳	یادگیری ویژگی های مشاوره دهنده و مشاوره گیرنده	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۴	آشنایی و فراگیری دیدگاههای مشاوره	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۵	کسب مهارت‌ها و فنون مشاوره	۳	۱۷/۶	۳	۱	۱	۱
۶	شرح و یادگیری تکنیکهای مشاوره در گفتاردرمانی	۳	۱۷/۶	۴	۲	۱	۱
۷	شرح و یادگیری مهارتهای مشاوره در انواع اختلالات گفتاری و زبانی و ارتباطی	۳	۱۷/۶	۴	۱	۲	۱

نام و امضای مدرس: دکتر شهلا فاطمی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیر شیان

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر شیان